

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΕΛΛΑΔΑ 2.0

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΜΕ ΔΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) καλύπτουν κατά ανώτατο όριο το 50% του συνολικού κόστους των επιλέξιμων δαπανών. Η Ιδιωτική συμμετοχή των επιχειρήσεων ανέρχεται κατ' ελάχιστον σε ποσοστό 20% και 30% δύναται να προέρχεται από χρηματοδότηση από το εγχώριο χρηματοπιστωτικό σύστημα ή/και Ευρωπαϊκούς Χρηματοπιστωτικούς Θεσμούς (δάνεια συγχρηματοδότησης).

Το επιτόκιο των δανείων Τ.Α.Α καθορίζεται με υπουργική απόφαση, ενώ το επιτόκιο των δανείων συγχρηματοδότησης καθορίζονται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Τα δάνεια Τ.Α.Α δύναται να συνδυάζονται με άλλα καθεστώτα κρατικών ενισχύσεων εφόσον τηρούνται οι κανόνες περί συσσώρευσης κρατικών ενισχύσεων.

Δικαιούχος των δανείων Τ.Α.Α ορίζεται κατ' αρχήν κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που πρόκειται να υλοποιήσει επιλέξιμη επένδυση και έχει την καταστατική ή πραγματική του έδρα στην Ελλάδα.

Τα δάνεια Τ.Α.Α κατευθύνονται σε επενδυτικά σχέδια που εμπίπτουν σε πέντε πυλώνες

1. Πράσινη Μετάβαση
2. Καινοτομία – Έρευνα και Ανάπτυξη
3. Ψηφιακός Μετασχηματισμός
4. Ανάπτυξη Οικονομιών Κλίμακας μέσω συνεργασιών, εξαγορών και συγχωνεύσεων
5. Εξωστρέφεια

Επιλέξιμες δαπάνες επενδυτικών σχεδίων

Οι επιλέξιμες δαπάνες που χρηματοδοτούνται με δάνεια από το Τ.Α.Α περιλαμβάνουν:

- ▶ Αγορά, διαμόρφωση, χρήση (αποσβέσεις/μισθώσεις) γηπέδων. Η αγορά είναι επιλέξιμη εφόσον σχετίζεται άρρηκτα με το επενδυτικό σχέδιο και το ύψος της δεν υπερβαίνει σε ποσοστό το 30% του συνολικού ποσού των επιλέξιμων δαπανών.
- ▶ Αγορά, κατασκευή και χρήση (αποσβέσεις/μισθώσεις) κτιρίων.
- ▶ Αγορά, κατασκευή και χρήση (αποσβέσεις/μισθώσεις) εξοπλισμού.
- ▶ Αγορά και χρήση (αποσβέσεις/μισθώσεις) μεταφορικών μέσων
- ▶ Αγορά, κατασκευή και χρήση (αποσβέσεις/μισθώσεις) άυλων στοιχείων ενεργητικού
- ▶ Μισθοδοτικό κόστος συνδεδεμένο με το επενδυτικό σχέδιο
- ▶ Μετακινήσεις και εξοδολόγια
- ▶ Υπηρεσίες τρίτων

▶ Αναλώσιμα

▶ Λειτουργικά έξοδα (επικοινωνία, ενέργεια, συντήρηση, μισθώματα, έξοδα διοίκησης, ασφάλιση κλπ)

▶ Κόστος κεφαλαίων

▶ Κεφάλαιο κίνησης (δαπάνες λειτουργίας, δαπάνες σχετικές με το συναλλακτικό κύκλωμα της επιχείρησης, ΦΠΑ κλπ)

▶ Δαπάνες προώθησης και επικοινωνίας (Marketing)

*Το άθροισμα του κεφαλαίου κίνησης και των δαπανών επικοινωνίας δεν μπορεί να ξεπερνά το 30% των επιλέξιμων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου.

Διαδικασία Αξιολόγησης Δανείου Τ.Α.Α

Η διαδικασία ελέγχου της επιλεξιμότητας των επενδυτικών σχεδίων στο πλαίσιο χρηματοδότησης τους από τα Δάνεια ΤΑΑ περιλαμβάνει:

- 1) την αξιολόγηση της δυνατότητας δανειοδότησης του επενδυτικού σχεδίου, σύμφωνα με τραπεζικούς όρους, από το πιστωτικό ίδρυμα
- 2) τον κατ' αρχήν έλεγχο από το πιστωτικό ίδρυμα της επιλεξιμότητας προκειμένου να αποκλείσει αυτά που δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας

3) τον έλεγχο από πιστοποιημένο ανεξάρτητο αξιολογητή των ακόλουθων:

α) τον έλεγχο ύπαρξης επιλέξιμου επενδυτικού σχεδίου

β) τον έλεγχο της επιλεξιμότητας του επενδυτικού σχεδίου με την Αρχή μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης (Do No Significant Harm principle - DNSH),

γ) τον έλεγχο της επιλεξιμότητας του επενδυτικού σχεδίου ως προς τους επενδυτικούς στόχους του δανειακού προγράμματος του ΤΑΑ, καθώς και τον υπολογισμό της ποσόστωσης του δανείου ΤΑΑ επί του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου

δ) τον χαρακτηρισμό του επενδυτικού σχεδίου ως προς την παρέμβασή του σε σχέση με την επίτευξη των στόχων για την κλιματική αλλαγή και των περιβαλλοντικών στόχων, καθώς και την παρέμβαση του για τη στήριξη για τη ψηφιακή μετάβαση και τον υπολογισμό της συνεισφοράς του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου στους πράσινους και ψηφιακούς στόχους (Green and Digital Tagged investment budget)

ε) τον έλεγχο της συμβατότητας του παρεχόμενου επιτοκίου ως προς τις κρατικές ενισχύσεις

στ) την κατηγοριοποίηση των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου στους (5) άξονες επιλέξιμων δράσεων, όπου αρμόζει, εξασφαλίζοντας ότι η ανωτέρω κατηγοριοποίηση αντανακλάται στους σχετικούς ισολογισμούς,

ζ) την καταγραφή των δαπανών εξωστρέφειας με βάση τις παρελθούσες οικονομικές καταστάσεις

η) τη λογιστική κατηγοριοποίηση των επενδυτικών δαπανών με βάση τις οικονομικές καταστάσεις σε περίπτωση διενέργειας εκ των υστέρων ελέγχου

θ) την αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης, των ίδιων δαπανών από τον μηχανισμό του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και άλλα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Καθορισμός ύψους δανείου Τ.Α.Α

Το ύψος της χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου από τον δανεισμό μέσω του Τ.Α.Α υπολογίζεται σύμφωνα με την αξιοποίηση επιλέξιμων δαπανών στους 5 πυλώνες του δανειακού προγράμματος σε συνδυασμό με την κάλυψη συγκεκριμένων κριτηρίων ανά πυλώνα.

Πράσινη
Μετάβαση

Ποσοστό προϋπολογισμού επενδύσεων	20%	40%	50%
Ποσόστωση δανείου Τ.Α.Α επί του προϋπολογισμού	30%	40%	50%

Ψηφιακός
Μετασχηματισμός

Ποσοστό προϋπολογισμού επενδύσεων	10%	20%	40%
Ποσόστωση δανείου Τ.Α.Α επί του προϋπολογισμού	30%	40%	50%

Καινοτομία,
έρευνα και
ανάπτυξη

Ποσοστό προϋπολογισμού επενδύσεων	10%	20%	40%
Ποσόστωση δανείου Τ.Α.Α επί του προϋπολογισμού	30%	40%	50%

Ανάπτυξη
οικονομικών
κλίμακας

Υπαρξη Συνεργασίας	Υφιστάμενη συνεργασία	Νέες συνεργασίες, εξαγορές/συγχωνεύσεις
Ποσόστωση δανείου Τ.Α.Α επί του προϋπολογισμού	30%	40%

Εξωστρέφεια

Ποσοστό προϋπολογισμού επενδύσεων	15%	30%	45%
Ποσόστωση δανείου Τ.Α.Α επί του προϋπολογισμού	30%	40%	50%

Σε περίπτωση που ένα Επενδυτικό Σχέδιο είναι επιλέξιμο σε παραπάνω από ένα πυλώνα, οι ποσοστώσεις αθροίζονται, το άθροισμα δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50%

Σε περίπτωση που ένα Επενδυτικό Σχέδιο δεν είναι επιλέξιμο στους πυλώνες Α,Β,Γ ή Ε λόγω μη κάλυψης των ελάχιστων ποσοστών, είναι επιλέξιμο με αυτοτελή ποσόστωση 30%, εφόσον το άθροισμα των ελάχιστων ποσοστών των πυλώνων Α,Β,Γ,Ε ανέρχεται σε τουλάχιστον 30%

Κριτήρια Επιλεξιμότητας

Τα κριτήρια επιλεξιμότητας ανά πυλώνα του δανειακού προγράμματος του ΤΑΑ καθώς και το ύψος της χρηματοδότησης υπολογίζεται:

Σύμφωνα με την ύπαρξη προϋπολογισμού επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών στους 5 πυλώνες του δανειακού προγράμματος, καθώς και στην κάλυψη συγκεκριμένων κριτηρίων ανά πυλώνα.

Πυλώνες

Πράσινη
Μετάβαση

Ψηφιακός
Μετασχηματισμός

Καινοτομία,
έρευνα και
ανάπτυξη

Ανάπτυξη
οικονομικών
κλίμακας

Εξωστρέφεια

Κατηγορίες επενδύσεων

Πράσινες τεχνολογίες
Πράσινες Δεξιότητες
Βιοοικιολότητα
Ενεργειακή Απόδοση
Ανακαίνιση Κτιρίων

Κυκλική Οικονομία
Βιώσιμη Ανάπτυξη
Δημιουργία θέσεων εργασίας
Διαφύλαξη ενεργειακής ασφάλειας

Ψηφιοποίηση παρεχόμενων υπηρεσιών
Ψηφιακές υποδομές και υποδομές δεδομένων
Συνεργατικούς Σχηματισμούς
Κόμβους ψηφιακής καινοτομίας και ανοικτών ψηφιακών λύσεων
Ψηφιοποίηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ)

Καινοτομία
Έρευνα και Ανάπτυξη

Επενδύσεις ανάπτυξης οικονομικών κλίμακας μέσω

- Συνεργασιών (υφιστάμενες και νέες)
- Εξαγωγών
- Συγχωνεύσεων μεταξύ μη-συνδεδεμένων εταιριών

Εξαγωγική Δραστηριότητα
Τουριστικές Επενδύσεις

Κριτήρια ανά πυλώνα

Αξιοποίηση προϋπολογισμού επενδύσεων ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ που συνεισφέρουν στους πράσινους στόχους (Green Targeting) του ΕΣΠΑ τουλάχιστον **στο 20% του συνολικού προϋπολογισμού** του επενδυτικού σχεδίου

Ύπαρξη προϋπολογισμού επενδύσεων ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ που συνεισφέρουν στους ψηφιακούς στόχους (Digital tagging) τουλάχιστον **στο 10% του συνολικού προϋπολογισμού** του επενδυτικού σχεδίου

Κάλυψη επιλεξιμότητας ενός τουλάχιστον δείκτη* καινοτομίας-έρευνας και ανάπτυξης και ταυτόχρονα ύπαρξη ελάχιστου προϋπολογισμού επενδύσεων καινοτομίας – έρευνας και ανάπτυξης τουλάχιστον **στο 10% του συνολικού προϋπολογισμού** του επενδυτικού σχεδίου

Συμμετοχή σε συνεργατικό σχηματισμό* τουλάχιστον κατά την επόμενη πενταετία.
Συνολικός κύκλος εργασιών των νομικών προσώπων που μετέχουν στην συνεργασία μεγαλύτερος τουλάχιστον κατά 50% του κ.ε του νομικού προσώπου με τον μεγαλύτερο κ.ε.
Τουλάχιστον το 20% των δαπανών του Ε.Σ αφορά τους στόχους των νέων συνεργασιών

Μέσος όρος υφιστάμενης εξαγωγικής δραστηριότητας επενδυτή **τουλάχιστον στο 15%** του κύκλου εργασιών (οικονομικά στοιχεία τριετίας)
Ελάχιστος προϋπολογισμός εξαγωγών του Ε.Σ τουλάχιστον στο **15% των προβλεπόμενων** συνολικών εσόδων.
Τουριστικές επενδύσεις σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων και συγκροτημάτων τουριστικών κατοικιών

Καινοτομία, έρευνα και ανάπτυξη

Δείκτες Καινοτομίας

- Χρηματοδότηση διδακτορικών ερευνητών επιστημών, τεχνολογίας, μηχανικής και μαθηματικών(STEM) από το ΕΣ
- Ποσοστό των νέων θέσεων εργασίας STEM ως προς το σύνολο των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργεί το ΕΣ
- Επενδυτικό σχέδιο μικρομεσαίας επιχείρησης με το οποίο δημιουργείται **νέο προϊόν (όχι νέο brand)**
- Επενδυτικό σχέδιο μικρομεσαίας επιχείρησης με το οποίο δημιουργείται **νέα υπηρεσία (όχι νέο brand)**
- Το επενδυτικό σχέδιο προβλέπει δαπάνες **κατοχύρωσης trademark** σε μια χώρα του συστήματος MADRID, εφόσον δημιουργεί νέο προϊόν ή νέα υπηρεσία
- Το επενδυτικό σχέδιο προβλέπει δαπάνες **κατοχύρωσης design** σε μια χώρα του συστήματος HAGUE
- Ποσοστό πωλήσεων στο εξωτερικό προϊόντων από το επενδυτικό σχέδιο στις κατηγορίες ΚΑΔ 21, 26, 27, 28, 29 και 30
- Ποσοστό πωλήσεων στο εξωτερικό υπηρεσιών από το επενδυτικό σχέδιο στις κατηγορίες ΚΑΔ 58.2, 62, 63, 71.2 και 72

Δείκτες Έρευνας και Ανάπτυξης

- Το αντικείμενο της έρευνας θα πρέπει να σχετίζεται με τις θεματικές ενότητες του Horizon Europe
- Το αντικείμενο της έρευνας θα πρέπει να σχετίζεται με τις θεματικές ενότητες της στρατηγικής ευφυούς εξειδίκευσης της Ελλάδας (RIS3)
- Το επενδυτικό σχέδιο προβλέπει τη διεξαγωγή συστηματικής βιομηχανικής έρευνας ή / και πειραματικής ανάπτυξης.
- Το επενδυτικό σχέδιο προβλέπει τη διεξαγωγή της έρευνας από έμπειρη ερευνητική ομάδα με πολυετή εμπειρία στο αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου.
- Το αντικείμενο της έρευνας στοχεύει στην δημιουργία νέων προϊόντων / υπηρεσιών ή τη σημαντική βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων / υπηρεσιών.
- Το αντικείμενο της έρευνας στοχεύει στη δημιουργία νέων ή στη σημαντική βελτίωση υφιστάμενων μεθόδων παραγωγής, διάθεσης και εφαρμογών προϊόντων / υπηρεσιών.
- Ο επενδυτής ή / και οι κύριοι ερευνητές της ερευνητικής ομάδας έχουν συμμετάσχει σε ερευνητικά προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από το Ελληνικό Δημόσιο ή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή από άλλη χώρα του ΟΟΣΑ κατά την πενταετία πριν την αίτηση δανειοδότησης.
- Ο επενδυτής έχει λάβει βεβαιώσεις δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας από την ΓΓΕΚ (πρώην ΓΓΕΤ), κατά την πενταετία πριν την αίτηση δανειοδότησης, στις οποίες περιλαμβάνονται δαπάνες των κυρίων ερευνητών της ερευνητικής ομάδας.
- Το επενδυτικό σχέδιο προβλέπει δαπάνες κατοχύρωσης ευρεσιτεχνίας σε μια χώρα του συστήματος Patent Cooperation Treaty (PCT)

Όροι δανείου Τ.Α.Α

Βασικοί Όροι Δανείου ΤΑΑ

Σκοπός	Υλοποίηση Προϋπολογισμού Επιλέξιμης Επένδυσης
Διάρκεια	Από 3 έως 15 έτη
Περίοδος διαθεσιμότητας πόρων	Ως 31 Αυγούστου 2026
Εκταμιεύσας	Εφάπαξή σταδιακά ανάλογα με την επένδυση
Ελάχιστο επιτόκιο	0,35% τρέχον ελάχιστο βάσει Υπουργικής απόφασης & ελέγχου σώρευσης κρατικών ενισχύσεων
Περίοδος χάριτος	Ώς 3 έτη – Δύναται και μεγαλύτερη ως 5 έτη για επενδύσεις που απαιτούν μεγαλύτερη περίοδο υλοποίησης
Αποπληρωμές-προπληρωμές	Σύμμετρη ικανοποίηση με δάνειο συγχρηματοδότησης
Εξασφαλίσεις	Εμπράγματατες και ενοχικές- Σύμμετρη ικανοποίηση με δάνειο συγχρηματοδότησης

Συμβατότητα Επενδυτικού σχεδίου με τους κανόνες ενισχύσεων

Το Επενδυτικό σχέδιο εξετάζεται ως προς την συμβατότητα του με τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων. Εξετάζεται το ζητούμενο επιτόκιο και εάν είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το επιτόκιο αναφοράς (reference rate), όπως ορίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής (2008/C 14/02), το δάνειο ΤΑΑ δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση.

Στην περίπτωση που το ζητούμενο επιτόκιο είναι μικρότερο του επιτοκίου αναφοράς τότε το δάνειο ΤΑΑ συνιστά κρατική ενίσχυση και εξετάζεται η επιλεξιμότητα των δαπανών ως προς το πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων (ΓΑΚ ή De Minimis)

Υπολογισμός επιτοκίου αναφοράς βάσει της ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2008/C 14/02

Δανειακά περιθώρια σε μονάδες βάσης			
Κατηγορία βαθμολογίας	Εξασφαλίσεις		
	Υψηλές	Συνήθεις	Χαμηλές
Υψηλή (AAA-A)	60	75	100
Καλή (BBB)	75	100	220
Ικανοποιητική (BB)	100	220	400
Χαμηλή (B)	220	400	650
Κακή/Οικονομικές δυσχέρειες (CCC και κάτω)	400	650	1 000 ⁽¹⁾

Ενδεικτικές Αποκλειόμενες Δραστηριότητες

- Δραστηριότητες που απαγορεύεται από την κείμενη διεθνή και εθνική νομοθεσία
- Επενδύσεις σε αποτεφρωτήρες για την επεξεργασία αποβλήτων
- Αμυντικές δραστηριότητες που η χρήση, ανάπτυξη, παραγωγή προϊόντων απαγορεύονται από το διεθνές δίκαιο
- Προϊόντα και δραστηριότητες που συνδέονται με τον καπνό
- Τυχερά παιχνίδια
- Χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες που αποσκοπούν σε εκποίηση περιουσιακών στοιχείων και δραστηριότητες τραπεζικών ιδρυμάτων και συνδεδεμένων με αυτά επιχειρήσεων που ασκούν χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες
- Επενδύσεις που σχετίζονται με ορυκτά καύσιμα, πετρέλαιο και άντληση φυσικού αερίου. **Επιλέξιμα είναι τα έργα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και / ή θερμότητας, καθώς και των σχετικών υποδομών μεταφοράς και διανομής, με χρήση φυσικού αερίου.**
- Δραστηριότητες ανάπτυξης ακινήτων **εκτός εάν εντάσσονται σε έναν από τους πέντε πυλώνες του δανειακού προγράμματος ΤΑΑ**